

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av konkurslagen och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av konkurslagen och till vissa lagar som har samband med den (RP 221/2018 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande och till miljöutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- miljöutskottet MiUU 40/2018 rd
- grundlagsutskottet GrUU 69/2018 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Mari Aalto, justitieministeriet
- lagstiftningssekreterare Tuukka Vähätalo, justitieministeriet
- lagstiftningsdirektör Auli Valli-Lintu, finansministeriet
- lagstiftningsråd Erja Werdi, miljöministeriet
- specialsakkunnig Eeva-Maija Puheloinen, miljöministeriet
- justitieråd Mika Seppälä, högsta förvaltningsdomstolen
- tingsdomare Tero Uitto, Egentliga Finlands tingsrätt
- förvaltningsrättsdomare Arto Hietaniemi, Vasa förvaltningsdomstol
- konkursombudsman Helena Kontkanen, konkursombudsmannens byrå
- miljöjurist Mikko Poskiparta, Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- enhetschef Juhani Kaakinen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Österbotten
- specialforskare Jouko Tuomainen, Finlands miljöcentral
- expert Santeri Suominen, Finlands näringsliv rf
- jurist Antti Laitila, Finanssiala ry
- advokat Mika Karppinen, Insolvenssioikeudellinen yhdistys ry
- verksamhetsledare Pekka Suomela, Gruvindustri rf
- advokat Mikko Kontturi, Finlands Advokatförbund
- professor Tuomas Hupli
- professor Kai Kokko

Betänkande LaUB 23/2018 rd

- professor Tuula Linna
- professor Tuomas Ojanen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- arbets- och näringsministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet
- dataombudsmannens byrå
- Riksfogdeämbetet
- Skatteförvaltningen
- OP Gruppen
- Finlands Fastighetsförbund rf
- Finlands naturskyddsförbund rf
- Suomen Perimistoimistojen Liitto ry
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i konkurslagen, lagen om företagssanering, lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon, lagen om konkurs- och företagssaneringsregistret, lagen om skuldsaneringsregistret, jordlegolagen, lagen om hyra av affärslokal, lagen om hyra av bostadslägenhet, utskökningsbalken, lagen om verkställighet av skatter och avgifter, lönegarantilagen, lagen om lönegaranti för sjömän, avfallslagen och marktäktslagen. Vidare föreslår regeringen en ny lag om ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden.

Propositionen innehåller bestämmelser som ska göra konkursförfarandet enklare och snabbare. Skuldutredningen i konkursförfaranden förenklas genom att kraven på boförteckningens innehåll i fråga om konkursfordringar lindras. Regleringen av tidsfristerna i konkursförfarandet och möjligheterna att övervaka iakttagandet av tidsfristerna ska effektiviseras för att göra förfarandet snabbare. Ändringarna gäller uppgörande av boförteckningen och gäldenärsutredningen, framställning om att konkursen ska förfalla, bestämmande av bevakningsdag och uppgörande av ett förslag till utdelningsförteckning. Boförvaltaren är enligt förslaget skyldig att i vissa situationer på eget initiativ beakta klara obevakade fordringar.

I propositionen föreslås dessutom att det för att klargöra det oklara rättsläget tas in bestämmelser i konkurslagen om vilken ställning offentligrättsligt miljöansvar har vid konkurs. Av bestämmelserna framgår det till vilken del konkursboet ska svara för miljöansvaret på egen bekostnad och till vilken del boet inte har handlingsskyldighet och kostnadsansvar. En gemensam nämnare för grunder som föranleder ansvar är riskelementet. Om en myndighet blir tvungen att överta konkursboets ansvar, ska konkursboet svara för kostnaderna till den del åtgärderna har genomförts efter det att konkursen började. Om de åtgärder som vidtagits av konkursboet riktar sig mot den pantsatta egendomen, har konkursboet rätt att få ersättning för kostnaderna från den pantsatta egendomens försäljningspris. Ansvar för ett konkursbo som fortsätter gäldenärens rörelse är mer omfattande än de ovan nämnda och motsvarar i princip en aktörs normala ansvar.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

I den nya lagen om ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden föreskrivs det om förvaltning av systemet, ansvar, åtkomsträttigheter och uppgifter som ska lagras i systemet. Boförvaltare och utredare ska vara skyldiga att föra in vissa uppgifter och handlingar i systemet. Konkurslagen och lagen om företagssanering avses få bestämmelser om möjligheten att verkställa delgivning via systemet, och möjligheterna till elektronisk delgivning utökas även i övrigt.

I bestämmelserna om offentlig utredning görs vissa preciseringar. I konkurslagen görs även flera andra enskilda ändringar framför allt för att undanröja de oklarheter som förekommit i praktiken och för att förenkla konkursförfarandet.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

I propositionen föreslås ändringar i syfte att förenkla och snabba upp konkursförfarandet. De föreslagna ändringarna är välkomna och utskottet tillstyrker dem, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Den mest väsentliga och jämfört med nuläget mest betydelsefulla ändringen gäller det nya 16 a kap. som ska tas in i konkurslagen. Kapitlet gäller ställningen för offentligrättsligt miljöansvar vid konkurs. Med den närmare relaterade motiveringen nedan föreslår utskottet att kapitlet stryks.

Konkursboets offentligrättsliga miljöansvar

I konkurslagen (lagförslag 1) föreslås ett nytt 16 a kap. med bestämmelser om till vilken del ett konkursbo är skyldigt att på egen bekostnad svara för miljöansvar och till vilken del handlingsskyldighet och kostnadsansvar inte föreligger. Av propositionsmotiven (s. 25) framgår det att dagens rättsläge är oklart på den här punkten. De senaste åren har det förekommit flera ekonomiskt betydande konkurser där det har varit nödvändigt att utreda konkursboets ansvar för miljöförstöring och avfall som uppstått i gäldenärens verksamhet. Propositionen är avsedd att skapa klarhet i rättsläget. Konkursboets ansvar har stor betydelse för parterna i konkursförfarandet men också för hela samhället.

Om en händelse som ger upphov till offentligrättsligt miljöansvar har inträffat före konkursen, ska konkursboet inte vara skyldigt att vidta åtgärder annat än i de situationer som avses i 16 a kap. (16 a kap. 1 § 1 mom. i lagförslag 1). Andra fordringar vars rättsgrund har uppstått före konkursen än de som avses i 16 a kap. är konkursfordringar (2 mom.). Bestämmelserna i konkurslagen är avsedda att vara uttömmande (s. 68 i RP).

Kapitlets 2 § föreskriver om konkursboets handlingsskyldighet och kostnadsansvar. Konkursboet ska utan dröjsmål vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga eller begränsa sådan förorening av miljön eller sådana betydande skadliga förändringar i miljön som orsakas av gäldenärens verk-

Betänkande LaUB 23/2018 rd

samhet, om föreningen eller de skadliga förändringarna i miljön medför eller hotar att medföra en allvarlig risk eller allvarlig skada för hälsan eller miljön. Om myndigheten har vidtagit eller låtit vidta sådana åtgärder efter konkursens början, svarar konkursboet för kostnaderna.

Grundlagsutskottet menar i sitt utlåtande att det med hänsyn till det oklara rättsläget i och för sig är viktigt att förtydliga konkursboets offentligrättsliga miljöansvar (GrUU 69/2018 rd, s. 4). Utskottet anser att det i princip kan vara godtagbart att begränsa också ett konkursbos kostnadsansvar, om man på det sättet, vilket också avses i propositionens motiv till lagstiftningsordning, kan balansera de krav som ställs av å ena sidan grundlagens 15 § om egendomsskydd och å andra sidan grundlagens 20 § om grundläggande miljö rättigheter, genom att säkerställa såväl att miljöintressen som tryggas i annan lagstiftning beaktas som att borgenärerna behandlas jämnt.

Grundlagsutskottet anser dock att de föreslagna bestämmelserna på många sätt är problematiska (se GrUU 69/2018 rd, s. 4 och 5). Exempelvis har den affärsverksamhet som orsakat miljökonsekvenser i regel före konkursen grundat sig på ett tills vidare gällande tillstånd som beviljats med stöd av miljölagstiftningen. Tillståndet kan ha innehållit ett flertal olika tillståndsvillkor. Om en skyldighet som följer av miljölagstiftningen eller av ett tillståndsbeslut försummas, kan förvaltningstvång tillgripas för att miljöansvaret ska uppfyllas. Enligt de föreslagna bestämmelserna kan en myndighet emellertid inte låta vidta åtgärder för att korrigera försummelserna, eftersom konkurslagens bestämmelser förhindrar verkställandet av ett tidigare fattat beslut om förvaltningstvång. De föreslagna bestämmelserna i konkurslagen kan alltså leda till att det under en konkurs inte nödvändigtvis är möjligt att ingripa mot förseelser mot den materiella miljölagstiftningen, till följd av skyddet för borgenärernas intressen.

Av regleringen följer enligt grundlagsutskottets uppfattning också att det inte går att effektivt förebygga miljöolägenheter. Ett konkursbo kan åläggas skyldighet att undanröja olägenheten först när olägenheten de facto uppstått. Det beror på att tröskeln för konkursboets handlingsskyldighet är så hög. Grundlagsutskottet anser att den föreslagna regleringen höjer tröskeln för konkursboets handlingsskyldighet och kostnadsansvar till en nivå som är problematisk med tanke på 20 § i grundlagen.

Av lagförslagens bestämmelser följer också att de skadelidandes rätt att väcka ärenden hos tillsynsmyndigheten i syfte att undanröja en miljöolägenhet inskränks. De skadelidandes rättsskydd i konkurssituationer görs därmed beroende av möjligheten att väcka civilrättslig förbudstalan eller skadeståndstalan.

I utlåtandet stannar grundlagsutskottet för att propositionen inte i tillräcklig grad har beaktat behovet av att uppnå balans mellan egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen och de grundläggande miljö rättigheterna enligt 20 § i grundlagen. Grundlagsutskottet påpekar också att motiveringen till lagstiftningsordning är ytlig och att området för det offentligrättsliga miljöansvaret förblir oklart.

Det står enligt grundlagsutskottet klart att lagförslag 1 kräver tämligen omfattande fortsatt beredning innan det harmonierar med grundlagen. Beredningen måste ingående och genom behöriga konsekvensbedömningar granska och reglera konkursförfarandets förhållande såväl till de materiella som till de procedurmässiga skyldigheter som ställs upp i EU-lagstiftningen och den natio-

Betänkande LaUB 23/2018 rd

nella materiella miljölagstiftningen. Grundlagsutskottet menar att det inte är möjligt att sköta den fortsatta beredningen i betänkandeutskottet, i synnerhet med tanke på den tid som återstår av 2018 års riksmöte efter det att grundlagsutskottet har lämnat sitt utlåtande.

Grundlagsutskottet anför således att 16 a kap. i lagförslag 1 måste strykas för att lagförslag 1 ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande föreslår lagutskottet att 16 a kap. i lagförslag 1 stryks. Lagutskottet föreslår också att 17 kap. 7 § i lagförslag 1 stryks, eftersom de ändringar som föreslås där anknyter till det föreslagna 16 a kap. Av samma skäl föreslår utskottet att lagförslag 14 och 15 förkastas.

Eftersom behovet av regleringen enligt grundlagsutskottet dock är uppenbart, bör statsrådet till denna del bereda en ny proposition (GrUU 69/2018 rd, s. 5). Utifrån en utredning instämmer lagutskottet med grundlagsutskottet och ser det som viktigt att en ny proposition bereds med hänsyn till hur stor betydelse konkursboets ansvar har för både parterna i konkursförfarandet och hela samhället. Vid beredningen ska det som framgår av grundlagsutskottets utlåtande särskilt vägas in. Lagutskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om detta (*Utskottets förslag till uttalande*).

DETALJMOTIVERING

1. Lag om ändring av konkurslagen

1 kap. Allmänna bestämmelser.

3 §. Vem som kan försättas i konkurs. Paragrafens 2 mom. innehåller en förteckning över undantag från möjligheten att försättas i konkurs. Till förteckningen fogas de nya landskap som avses i den landskapslag som föreslås i regeringens proposition RP 15/2017 rd. Enligt detaljmotiven till paragrafen (s. 59) omfattar konkursskyddet även landskapens affärsverk, eftersom de är en del av landskapet på samma sätt som kommunala affärsverk är en del av kommunen. Det är enligt propositionen fråga om ett tekniskt förtydligande som motsvarar bakgrundspremisserna i beredningen av landskapsreformen.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning kan det inte ses som enbart ett tekniskt förtydligande att föreskriva om konkursskydd för landskapets affärsverk. Det är enligt grundlagsutskottet uppenbart att det med hänsyn till tydligheten i regleringen inte kan tas in en sådan bestämmelse i lagen innan lagstiftningen om inrättande av landskap och av deras affärsverk har antagits (GrUU 69/2018 rd, s. 5).

Lagutskottet noterar att lagstiftningen om inrättande av landskap med tillhörande affärsverk ännu inte har antagits. De ändringar som föreslås i konkurslagen beträffande enklare och snabbare förfarande har ingen anknytning till landskaps- och vårdreformen eller förslaget till ändring i landskapets konkursskydd, utan det rör sig om separata ändringsförslag. På grund av detta och med hänsyn till att ändringen i bestämmelsen om landskapets konkursskydd kan behandlas i ett annat

Betänkande LaUB 23/2018 rd

sammanhang ser lagutskottet det som motiverat att inte invänta godkännandet av lagstiftningen om inrättandet av landskap och affärsverk för att ändringsförslagen gällande enklare och snabbare konkursförfarande ska kunna godkännas. Följaktligen föreslår utskottet att den föreslagna paragrafen om vem som kan försättas i konkurs stryks. *Ingressen* i lagförslaget behöver därför också ändras.

Eftersom landskapets konkursskydd är en väsentlig fråga om landskaps- och vårdreformen ska genomföras ser utskottet det som viktigt att förslaget till ändring i konkursskyddet behandlas av social- och hälsovårdsutskottet i samband med RP 15/2017 rd och anknytande propositioner (s.k. Maku 1) eller av förvaltningsutskottet i samband med RP 14/2018 rd (s.k. Maku 2) genom att ett nytt lagförslag tas in i betänkandet.

9 kap. Utredning av konkursboet samt gäldenärens bokföring

1 §. Boförteckning. Paragrafens *1 mom.* föreslås bli ändrat för att lindra kraven på innehåll i boförteckningen. I stället för gäldenärens samtliga skulder och förbindelser ska det i boförteckningen antecknas åtminstone gäldenärens största borgenärer och deras fordringar, de största övriga förbindelserna och en uppskattning av de övriga skuldernas och förbindelsernas totalbelopp.

I momentet avses endast minimiinnehållet i boförteckningen, och det finns givetvis inget hinder för att boförvaltaren även i fortsättningen tar in gäldenärens samtliga skulder i boförteckningen, står det i detaljmotiveringen (s. 62 i RP). Ett sådant förfarande är enligt propositionen ändamålsenligt i synnerhet när det antas att konkursen kommer att fortgå i full skala. En förteckning över samtliga skulder anses vara ändamålsenlig även när boförvaltaren anser att det är nödvändigt att göra en sådan anmälan om en brottsmisstanke till polisen som avses i 14 kap. 5 § 4 mom. Det är således enligt propositionen ändamålsenligt att göra upp boförteckningen enligt minimivillkoren främst när konkursen antas förfalla och det inte har uppdragats någon orsak att göra en polisanmälan.

Sakkunniga har bedömt att propositionen kommer att leda till att en omfattande boförteckning liksom nu måste upprättas alltid när till exempel ett bokföringsbrott polisanmäls. Däremot har det ansetts att en förenklad boförteckning kan upprättas enligt boförvaltarens övervägande också om konkursen sannolikt kommer att förfalla men det är befogat att göra en polisanmälan i ärendet.

Utskottet noterar att paragrafen inte föreslås föreskriva i vilka fall en omfattande boförteckning ska upprättas. Frågan behandlas i propositionsmotiven. I vilka fall det är lämpligt med en omfattande boförteckning bör med fog preciseras genom anvisningar av delegationen för konkursärenden.

16 a kap. Konkursboets offentligrättsliga miljöansvar

Med hänvisning till det som står i övervägandena ovan föreslår utskottet att kapitlet stryks.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

17 kap. Vård och försäljning av egendom som ingår i konkursboet samt bestämmelser om pantborgenärer

7 §. Kostnaderna för pantsatt egendom. Med hänvisning till det som står i övervägandena ovan föreslår utskottet att den föreslagna bestämmelsen stryks.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen. Med hänvisning till det som står i övervägandena ovan föreslår utskottet att *4 mom.* i ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen stryks eftersom det gäller 16 a kap.

Dessutom föreslår utskottet att en ny övergångsbestämmelse läggs till i fråga om 7 kap. 8 §. Den gällande 7 kap. 8 § förutsätter att behandling i sammanträde ska ordnas om gäldenären motsätter sig konkursansökan alltid när gäldenären inte uttryckligen har samtyckt till behandling i kansliet. Det föreslås i propositionen att bestämmelsen ändras för att minska antalet fall där avsaknaden av gäldenärens samtycke inte nödvändigtvis motsvarar dennes verkliga avsikt och där det inte heller i övrigt finns något verkligt behov av en sådan behandling i sammanträde som detta lett till. Utskottet föreslår att övergångsbestämmelserna kompletteras med ett *nytt 3 mom.* enligt vilket den gällande 7 kap. 8 § ska tillämpas på konkursärenden som anhängiggjorts innan lagen trädde i kraft och den nya bestämmelsen ska tillämpas på ärenden som anhängiggjorts efter ikraftträdandet.

På grund av det nya 3 mom. som utskottet föreslår blir 3 mom. i propositionen *4 mom.* Med hänvisning till övervägandena ovan bör hänvisningen till 17 kap. 7 § strykas. Utskottet förtydligar också språkdräkten på finska i *2 mom.* samt i det nya 4 mom.

4. Lag om ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden

9 §. Radering av uppgifter. Paragrafen föreskriver hur uppgifter i ärendehanteringssystemet ska raderas. Enligt *1 mom.* ska uppgifterna i systemet raderas tio år efter det att förfarandet avslutades. Raderade uppgifter förstörs.

Enligt utredning är det vanligt att det efter slutredovisningen uppdagas nya medel i konkursboet så sent som mer än tio år senare. Förvaringstiden bör därför vara längre än den föreslagna i de fall där det inom tio år vidtas utredningsåtgärder i efterhand. I de här fallen är det motiverat att radera uppgifterna tio år efter det att en redogörelse för utredningsåtgärder i efterhand registreras i ett konkursärende i ärendehanteringssystemet, dock senast 20 år från det att konkursen avslutades. Utskottet föreslår att en ny mening om detta läggs till i momentet. Utskottet preciserar också språkdräkten i momentet.

14. Lag om ändring av 28 § i avfallslagen

15. Lag om ändring av 16 a § i marktäktslagen

Utifrån det som står i övervägandena ovan föreslår utskottet att lagförslag 14 och 15 förkastas.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 och 3 och 5—13 i proposition RP 221/2018 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 4 i proposition RP 221/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen forkastar lagförslag 14 och 15 i proposition RP 221/2018 rd.

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av konkurslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i konkurslagen (120/2004) ~~1 kap. 3 §~~, 2 kap. 3 § 2 mom. 3 punkten, 7 kap. 8 § 1 och 2 mom., 8 kap. 7 §, 9 kap. 1 § 1 och 2 mom. samt 2 § 1 mom. 1 punkten, 2 § 2 mom., 10 kap. 2 och 3 § samt 4 § 2 mom. och 7 § 2 mom., 11 kap. 1 § 2 mom. och 2 § 2 mom., 12 kap. 3 § 1 mom., 5 § 1 mom. samt 6 och 8 §, 13 kap. 2 § 1 mom. och 16 §, 15 kap. 6 § 1 mom., ~~17 kap. 7 §~~, 19 kap. 9 § 1 mom. och 22 kap. 7 och 8 §, av dem ~~1 kap. 3 § sådan den lyder i lag 563/2009 och~~ 22 kap. 7 och 8 § sådana de lyder i lag 364/2017, samt

fogas till 3 kap 11 § ett nytt 3 mom. samt till 11 kap. 4 § ett nytt 3 mom. och till 11 kap. en ny 4 a § ~~samt till lagen ett nytt 16 a kap.~~ som följer:

Betänkande LaUB 23/2018 rd

~~1 kap.~~

~~Allmänna bestämmelser~~

~~3 §~~

~~Vem som kan försättas i konkurs~~

~~Fysiska personer samt sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer kan försättas i konkurs. En juridisk person kan försättas i konkurs också när den juridiska personen har avregistrerats eller upplösts. Också dödsbon och konkursbon kan försättas i konkurs.~~

~~Staten, landskap, landskapet Åland, kommuner, samkommuner eller andra offentligrättsliga samarbetsorgan för kommuner, statliga affärsverk, självständiga offentligrättsliga inrättningar eller den evangelisk-lutherska eller ortodoxa kyrkan eller församlingar eller kyrkliga samfälligheter inom den evangelisk-lutherska eller ortodoxa kyrkan kan inte försättas i konkurs.~~

~~Med avvikelse från vad som i 2 mom. föreskrivs om självständiga offentligrättsliga inrättningar kan dock ett offentligrättsligt universitet som avses i 1 § i universitetslagen (558/2009) försättas i konkurs.~~

2 kap.

Förutsättningarna för att försätta en gäldenär i konkurs

3 §

Presumption om insolvens

Om inte annat visas, skall en gäldenär också anses vara insolvent särskilt när

3) gäldenären är eller under det senaste året före konkursansökan har varit bokföringsskyldig för sin rörelse eller sin yrkesutövning och har underlåtit att betala en klar och förfallen fordran inom en vecka efter att ha fått borgenärens uppmaning att betala denna fordran.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

3 kap.

Rättsverkningarna av att en konkurs börjar

11 §

Rättsverkningarnas giltighetstid

Bestämmelser om inverkan av upphävande av beslutet att försätta gäldenären i konkurs och av nedläggning av konkursen på ett saneringsprogram som förfallit finns i 66 § i lagen om företags-sanering (47/1993).

7 kap.

Förfarandet i domstol

8 §

Behandlingen av en borgenärs ansökan

Domstolen ska delge gäldenären borgenärens konkursansökan samt ge gäldenären tillfälle att före utsatt dag ge ett skriftligt yttrande. Domstolen ska för den händelse att gäldenären motsätter sig konkursansökan fråga gäldenären om denne begär att saken behandlas i sammanträde, samt informera om möjligheten att avgöra saken utan behandling i sammanträde, om begäran inte framförts.

Om gäldenären motsätter sig konkursansökan kan saken behandlas i kansliet endast om domstolen anser att behandling i sammanträde är onödig och gäldenären inte har begärt behandling i sammanträde. Till sammanträdet kallas gäldenären och den borgenär som har gjort ansökan. Borgenärens ansökan kan avgöras även om gäldenären uteblir från sammanträdet eller inte ger något yttrande.

8 kap.

Boförvaltare

7 §

Boförvaltarens arvode

En boförvaltare har rätt att av konkursboets medel för sitt uppdrag få ett arvode som är skäligt med hänsyn till uppdragets svårighetsgrad, det arbete som har utförts, boets omfattning och andra omständigheter samt att få ersättning för de kostnader som orsakats boförvaltaren och som har be-

Betänkande LaUB 23/2018 rd

hövts för förvaltningen av boet. Utöver detta arvode får boförvaltaren inte ta ut någon förmån för sig själv eller för någon som står i ett nära förhållande till boförvaltaren.

Boförvaltarens arvode kan nedsättas, om boförvaltaren har skiljts från uppdraget med stöd av 6 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller om boförvaltaren väsentligt har försummat sina uppgifter eller skyldigheter.

När boförvaltaren har förordnats till uppdraget beslutar borgenärerna utan dröjsmål och vid behov även senare och efter att ha hört boförvaltaren om de närmare grunderna för boförvaltarens arvode och ersättningar. Arvodet och kostnadsersättningen betalas med skäligen mellanrum under uppdragets gång. Borgenärerna kan besluta att en del av arvodet ska betalas när boförvaltaruppdraget upphör. Borgenärerna beslutar om betalningen av arvodet och ersättningen efter att boförvaltaren lämnat en utredning över de åtgärder som utgör grunden för betalningen.

Twister som gäller arvodet och ersättningen avgörs av domstolen på ansökan av boförvaltaren, gäldenären eller en borgenär. Ansökan ska göras inom en månad från borgenärernas beslut om arvodet och ersättningen.

9 kap.

Utredning av konkursboet samt gäldenärens bokföring

1 §

Boförteckning

Boförvaltaren skall göra en förteckning över gäldenärens tillgångar och skulder (*boförteckning*). Av boförteckningen ska tillräckligt specificerat framgå åtminstone gäldenärens egendom när konkursen började, vilket belopp realiseringen av egendomen väntas avkasta samt gäldenärens största borgenärer och deras fordringar, de största övriga förbindelserna samt en uppskattning av det totala antalet övriga skulder och förbindelser. Boförvaltaren ska till boförteckningen foga ett sammandrag över gäldenärens ekonomiska situation, om det är ändamålsenligt med ett sammandrag.

Boförteckningen ska göras inom två månader från konkursens början. Om det finns betydande brister eller fel i gäldenärens bokföring eller om boförteckningen inte kan färdigställas inom föreskriven tid därför att boet är omfattande eller av något annat särskilt skäl, ska boförvaltaren göra upp boförteckningen utan ogrundat dröjsmål. I sådana fall ska boförvaltaren underrätta domstolen om datum då boförteckningen beräknas vara klar och orsakerna till att boförteckningen inte har färdigställts inom föreskriven tid samt föra in dessa uppgifter i ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden.

2 §

Gäldenärsutredning

Boförvaltaren skall göra en utredning om gäldenären och dennes verksamhet före konkursen (*gäldenärsutredning*). Av utredningen skall framgå åtminstone följande:

Betänkande LaUB 23/2018 rd

1) om gäldenären är en sammanslutning eller en stiftelse, dess ägar- och koncernförhållanden,

Gäldenärsutredningen ska göras inom två månader från konkursens början. Om gäldenärsutredningen inte kan färdigställas inom föreskriven tid på grund av boets omfattning eller av något annat särskilt skäl, ska boförvaltaren göra gäldenärsutredningen utan ogrundat dröjsmål. I sådana fall ska boförvaltaren underrätta domstolen om datum då gäldenärsutredningen beräknas vara klar och orsakerna till att gäldenärsutredningen inte har färdigställts inom föreskriven tid samt föra in dessa uppgifter i ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden.

10 kap.

När en konkurs förfaller

2 §

Ansökan om att konkursen ska förfalla

Boförvaltaren ska innan denne gör en ansökan om att konkursen ska förfalla ge de största borgenärerna tillfälle att bli hörda. Boförvaltaren ska inom en månad efter att boförteckningen och gäldenärsutredningen har blivit klara delge borgenärerna sin framställning om att konkursen ska förfalla och, om det finns anledning, fråga borgenärerna om de åtar sig att svara för kostnaderna för konkursförfarandet. Boförvaltaren ska lämna framställningen även till konkursombudsmannen och gäldenären. Om förutsättningarna för att en konkurs förfaller inte kan bedömas inom ovan avsedda tid, ska boförvaltaren lämna framställningen till borgenärerna utan ogrundat dröjsmål och föra in orsaken till dröjsmålet i ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden.

Boförvaltaren ska göra en ansökan om att konkursen ska förfalla hos domstolen utan ogrundat dröjsmål efter det att de största borgenärerna har hörts i enlighet med 1 mom. Ansökan kan även göras av en borgenär, gäldenären eller konkursombudsmannen. Ansökan kan inte göras förrän boförteckningen och gäldenärsutredningen är klara.

Boförvaltaren ska till sin ansökan om att konkursen ska förfalla foga boförteckningen och gäldenärsutredningen samt sin uppskattning om vad konkursförfarandet kommer att kosta och vilka medel som finns att tillgå för betalning av kostnaderna. Om ansökan har gjorts av en borgenär, gäldenären eller konkursombudsmannen, ska boförvaltaren på domstolens begäran för behandlingen av ärendet översända boförteckningen och gäldenärsutredningen samt sin uppskattning om vad konkursförfarandet kommer att kosta och vilka medel som finns att tillgå för betalning av kostnaderna.

3 §

Behandlingen av en ansökan om att konkursen ska förfalla

Om det finns anledning till det, ska domstolen ge gäldenären, de största borgenärerna och konkursombudsmannen tillfälle att bli hörda med anledning av boförvaltarens ansökan om att kon-

Betänkande LaUB 23/2018 rd

kursen ska förfalla. Om ansökan har gjorts av någon annan än boförvaltaren, ska boförvaltaren, gäldenären, de största borgenärerna och konkursombudsmannen ges tillfälle att bli hörda med anledning av den.

4 §

Boförvaltarens arvode när konkursen förfaller

Domstolen beslutar om arvodets och ersättningens storlek samt till vilken del ersättningen ska betalas av statens medel. Boförvaltaren ska ge domstolen en specificerad räkning över sina åtgärder och, om ersättning yrkas av statens medel, en utredning om i vilken mån gäldenären har medel som kan användas till betalning av ersättningen. Boförvaltaren ska sända räkningen till de största borgenärerna, gäldenären och konkursombudsmannen samtidigt som framställningen om att konkursen ska förfalla delges dem med stöd av 2 § 1 mom. Domstolen ska enligt prövning ge gäldenären, borgenärerna och konkursombudsmannen tillfälle att bli hörda i saken. Konkursombudsmannen har rätt att även på eget initiativ yttra sig om boförvaltarens arvodesanspråk och söka ändring i beslutet.

7 §

Meddelanden och sökande av ändring

Ändring får inte sökas genom besvär i ett beslut genom vilket en ansökan om att konkursen ska förfalla har avslagits.

11 kap.

Offentlig utredning

1 §

Övergång till offentlig utredning

Domstolen ska ge boförvaltaren och enligt prövning gäldenären och de största borgenärerna tillfälle att bli hörda med anledning av konkursombudsmannens framställning. Boförvaltarens arvode fastställs enligt vad som föreskrivs i 10 kap. 4 och 5 §.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

2 §

Verkningarna av övergång till offentlig utredning

I fråga om den offentliga utredaren gäller vad som i denna eller i någon annan lag föreskrivs om boförvaltare. Om de medel som ingår i konkursboet uppenbarligen räcker till för utdelning till borgenärerna, kan den offentliga utredaren bestämma om bevakningen av fordringarna enligt vad som föreskrivs i denna lag. Den offentliga utredaren ska fullgöra boförvaltarens redogörelse- och informationsskyldighet enligt 14 kap. 11 §, om inte konkursombudsmannen bestämmer något annat.

4 §

Hur en offentlig utredning avslutas

Den del som gäller utdelningen i den av konkursombudsmannen godkända slutredovisningen får klandras. På klander tillämpas 19 kap. 6 §. Missnöjesanmälan krävs dock inte.

4 a §

Skyldighet att ge tillfälle till utmätning i samband med offentlig utredning

Om den utdelning som borgenärerna skulle få av de medel som ingår i konkursboet skulle bli så obetydlig att det inte kan anses ändamålsenligt att göra upp en utdelningsförteckning, ska vad som föreskrivs i 3 kap. 12 § iakttas.

12 kap.

Konkursfordringar, bevakning och utredning av fordringar

3 §

Gemensamt skuldansvar

En borgenär kan bevaka sin fordran på gäldenären till det belopp som fordran uppgick till när konkursen började, utan hänsyn till om borgenären efter det har fått betalning av en borgensman. Borgenären har dock inte denna rätt om borgensmannen har betalat hela den huvudförpliktelse som borgensmannen svarar för före den i 5 § avsedda bevakningsdagen.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

5 §

Bestämmande av bevakningsdag

Har någon ansökan om att konkursen ska förfalla inte gjorts när boförteckningen och gäldenärsutredningen är klara, ska boförvaltaren utan ogrundat dröjsmål bestämma dagen när borgenärerna senast ska bevaka sina fordringar (*bevakningsdag*). Bevakningsdagen ska infalla tidigast en månad och senast två månader efter att den bestämdes. Om boförvaltaren inte har bestämt någon bevakningsdag inom en månad efter det att boförteckningen och gäldenärsutredningen blivit klara, ska boförvaltaren föra in orsaken till dröjsmålet i ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden.

— — — — —

6 §

Konkursborgenärens rätt till utdelning

En borgenär kan få utdelning för sin konkursfordran, om

- 1) borgenären skriftligen har anmält sin fordran till boförvaltaren innan bevakningsdagen bestämts,
- 2) borgenären skriftligen har bevakat sin fordran (*bevakningsskrift*) genom att anmäla den till boförvaltaren inom den av boförvaltaren utsatta tiden för bevakningen, eller
- 3) fordran beaktas utan bevakning i enlighet med 8 §.

En fordran som har anmälts till domstolen senast på bevakningsdagen anses ha bevakats i tid. En fordran som en borgenär har anmält efter bevakningsdagen kan beaktas endast på de villkor som föreskrivs om efterbevakning.

Bestämmelser om konkursbevakning i en emittents konkurs finns i 17 §.

I fråga om innehållet i samt granskning och komplettering av en anmälan som avses i 1 mom. 1 punkten gäller vad som föreskrivs i 7, 14 och 15 §.

8 §

När en fordran beaktas utan bevakning

Om ett stort antal borgenärer har konkursfordringar som hänför sig till samma grund eller till en grund av samma slag och det inte råder någon oklarhet om grunden för fordringarna och deras belopp, ska boförvaltaren i förslaget till utdelningsförteckning beakta obebakade fordringar. Sådana fordringar behöver dock inte beaktas i förslaget till utdelningsförteckning, om det är klart att de inte kommer att få någon utdelning. Boförvaltaren kan även i andra fall i förslaget till utdelningsförteckning beakta en obebakad konkursfordran som på ovannämnda sätt kan anses klar.

Boförvaltaren ska i god tid före bevakningsdagen sända borgenären ett meddelande om till vilket belopp fordran beaktas i förslaget till utdelningsförteckning. Om antalet obebakade fordringar som ska beaktas är stort, kan boförvaltaren i stället för att sända ett särskilt meddelande informera borgenärerna på lämpligt sätt om att fordringarna inte behöver bevakas.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

En fordran som följer av ett anställningsförhållande ska anses vara bevakad om boförvaltaren har antecknat fordran i den förteckning som avses i 13 § i lönegarantilagen (866/1998) eller 11 § i lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000).

Vad som föreskrivs i 1–3 mom. hindrar inte en borgenär från att bevaka sin fordran.

13 kap.

Förslag till utdelningsförteckning och fastställande av utdelningsförteckningen

2 §

Fristdagen för förslaget till utdelningsförteckning och översändande av förslaget

Boförvaltaren ska ha förslaget till utdelningsförteckning klart inom en månad efter bevakningsdagen eller, om konkursboet är omfattande, inom två månader efter bevakningsdagen (*fristdagen för förslaget till utdelningsförteckning*). Domstolen kan på begäran av boförvaltaren förlänga denna tid av särskilda skäl.

16 §

Rättelse och ändring av en fastställd utdelningsförteckning

I fråga om rättelse av ett skriv- eller räknepel eller något annat klart fel i en fastställd utdelningsförteckning gäller vad som i 24 kap. 10 § i rättegångsbalken föreskrivs om rättelse av dom.

På yrkande av boförvaltaren eller en borgenär kan domstolen i utdelningsförteckningen beakta en fordran eller en förmånsrätt som av en orsak som inte beror på borgenären har blivit obeaktad till följd av ett fel eller en försummelse vid behandlingen eller av någon annan sådan orsak. Utdelningsförteckningen kan ändras på motsvarande sätt om borgenären till följd av återvinning har fått behov av att bevaka sin fordran, eller om borgenären av någon annan orsak inte kände till och inte heller borde ha känt till fordran innan utdelningsförteckningen fastställdes.

På yrkande av boförvaltaren eller en borgenär kan domstolen i utdelningsförteckningen precisera storleken på en fordran som fastställts som villkorlig vad gäller beloppet.

Om det finns anledning, kan domstolen ge boförvaltaren i uppdrag att sända yrkandet om ändring av utdelningsförteckningen för kännedom till gäldenären och de borgenärer som domstolen anser att behöver höras. En fordran som yrkats bli fogad till utdelningsförteckningen och beloppet av en fordran som med stöd av 3 mom. yrkats bli preciserat kan bestridas. I fråga om bestridande och behandlingen av ett bestridande gäller vad som föreskrivs i 3–6 och 8 §.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

15 kap.

Hur borgenärerna utövar sin beslutanderätt

6 §

Hur borgenärssammanträdet sammankallas

Boförvaltaren sammankallar borgenärssammanträdet. Det första sammanträdet ska hållas inom två månader efter att boförteckningen blev klar och senast sex månader efter att konkursen började, om det inte av särskilda skäl är onödigt att hålla sammanträde. Det första sammanträdet kan vid behov också hållas innan boförteckningen blivit klar förutsatt att de största borgenärerna har utretts på ett tillförlitligt sätt. I övrigt ska borgenärssammanträdet hållas vid behov.

— — — — —

~~16 a kap.~~

~~Konkursboets offentligrättsliga miljöansvar~~

~~1 §~~

~~Allmän bestämmelse om konkursboets miljöansvar~~

~~Om en händelse som ger upphov till offentligrättsligt miljöansvar har inträffat före konkursen, är konkursboet inte skyldigt att vidta åtgärder annat än i de situationer som avses i detta kapitel. Andra fordringar vars rättsgrund har uppstått före konkursen än de som avses i detta kapitel är konkursfordringar.~~

~~2 §~~

~~Konkursboets handlingsskyldighet och ansvar för kostnaderna~~

~~Konkursboet ska utan dröjsmål vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga eller begränsa sådan förorening av miljön eller sådana betydande skadliga förändringar i miljön som orsakas av gäldenärens verksamhet, om föroreningen eller de skadliga förändringarna i miljön medför eller hotar att medföra en allvarlig risk eller allvarlig skada för hälsan eller miljön.~~

~~Om myndigheten har vidtagit eller låtit vidta i 1 mom. avsedda åtgärder efter konkursens början, svarar konkursboet för kostnaderna.~~

~~3 §~~

~~Konkursboets ansvar för avfall, farliga kemikalier och explosiva varor~~

~~På konkursboets ansvar för sådant i 5 § i avfallslagen (646/2011) avsett avfall som är i dess besittning och som är farligt enligt 6 eller 7 § i den lagen tillämpas vad som i den lagen föreskrivs~~

Betänkande LaUB 23/2018 rd

~~om avfallsinnehavarens ansvar. På konkursboets ansvar för avfall i dess besittning som inte är farligt avfall och som omfattas av avfallslagens tillämpningsområde tillämpas vad som i den lagen föreskrivs om avfallsinnehavarens ansvar endast om avfallet medför eller hotar att medföra en allvarlig risk eller allvarlig skada för hälsan eller miljön.~~

~~På konkursboets ansvar för sådana farliga kemikalier i dess besittning som avses i 6 § 2 punkten i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) och för sådana explosiva varor i dess besittning som avses i 5 punkten i den paragrafen tillämpas vad som i den lagen föreskrivs om verksamhetsutövarens ansvar.~~

~~Om myndigheten efter konkursens början har vidtagit eller låtit vidta åtgärder som hänför sig till sådant i 1 mom. avsett avfall eller sådana i 2 mom. avsedda farliga kemikalier eller explosiva varor som är i konkursboets besittning, svarar konkursboet för kostnaderna.~~

4 §

Konkursboets ansvar för radioaktiva ämnen och radioaktivt avfall

~~På konkursboets ansvar för sådant radioaktivt ämne i dess besittning som avses i 4 § 14 punkten i strålsäkerhetslagen (/) och för sådant radioaktivt avfall i dess besittning som avses i 15 punkten i den paragrafen och för vars innehav det krävs säkerhetstillstånd enligt strålsäkerhetslagen tillämpas vad som i strålsäkerhetslagen föreskrivs om verksamhetsutövarens ansvar.~~

~~Om myndigheten efter konkursens början har vidtagit eller låtit vidta åtgärder som hänför sig till i 1 mom. avsedda radioaktiva ämnen eller radioaktiva avfall i konkursboets besittning, svarar konkursboet för kostnaderna.~~

5 §

Miljöansvaret för ett konkursbo som fortsätter rörelsen

~~På ett konkursbo som fortsätter gäldenärens rörelse tillämpas vad som föreskrivs om offentlig-rättsliga miljöförpliktelser någon annanstans i lag. Ett konkursbo som fortsätter gäldenärens rörelse ansvarar också för gäldenärens miljöförpliktelser till följd av rörelsen i fråga.~~

~~Denna paragraf tillämpas inte om rörelsen fortsätter i syfte att avvärja en risk som avses i 2 § 1 mom.~~

17 kap.

Vård och försäljning av egendom som ingår i konkursboet samt bestämmelser om pantborgenärer

7 §

Kostnaderna för pantsatt egendom

~~Konkursboet har rätt att omedelbart efter försäljnings- och verkställighetskostnaderna få ersättning för de nödvändiga kostnader som boet har orsakats av vård och försäljning av pantsatt~~

Betänkande LaUB 23/2018 rd

~~egendom som ingår i boet, till vilka också hänförs boförvaltarens arvode för åtgärder i anslutning till försäljningen. Konkursboet har rätt att från den pantsatta egendomens försäljningspris få ersättning också för de åtgärder som vidtagits eller kostnader som betalats med stöd av 16 a kap. 2–4 § och som hänför sig till den pantsatta egendomen. Samma rätt till ersättning har också den myndighet som vidtagit eller låtit vidta åtgärderna.~~

~~Om konkursboet har gett en pantborgenär i uppdrag att ha hand om vården av pantsatt egendom som ingår i boet, har borgenären samma rätt som konkursboet att få ersättning för de kostnader som avses i 1 mom.~~

19 kap.

Konkursboets slutredovisning och utredning i efterhand

9 §

Utredning i efterhand

Om nya tillgångar uppdagas eller om det annars behövs utredningsåtgärder efter att konkursen har avslutats, har boförvaltaren rätt att utan något särskilt förordnande vidta behövliga åtgärder i saken. Boförvaltaren har rätt att av boets medel ta ut ett skäligt arvode och ersättning för behövliga kostnader som boförvaltaren har haft. Boförvaltaren ska sammanställa en redogörelse över sina åtgärder. Redogörelsen ska lämnas till konkursombudsmannen och de borgenärer som saken gäller, om detta inte är uppenbart onödigt på grund av sakens ringa betydelse.

— — — — —

22 kap.

Konkursregistret, kungörelser och meddelanden

7 §

Delgivningssätt

Boförvaltaren kan sända sådana meddelanden, kallelser och andra delgivningar samt handlingar som avses i denna lag på ändamålsenligt sätt

1) med hjälp av en elektronisk dataöverföringsmetod eller per post till den adress som borgenären eller gäldenären har uppgett eller till en postadress som förts in i befolkningsdatasystemet eller handelsregistret,

2) genom att föra in dem i ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden, förutsatt att mottagaren har beviljats tillgång till systemet,

3) genom att föra in dem i något annat elektroniskt system som mottagaren har tillgång till och vars användning mottagaren godkänt,

4) per telefon, om inte ett skriftligt förfarande behövs på grund av sakens natur.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

Om boförvaltaren sänder delgivningen på det sätt som avses i 1 mom. 2 eller 3 punkten, ska boförvaltaren med hjälp av en elektronisk dataöverföringsmetod underrätta mottagaren av delgivningen, på den adress som denne uppgett, om att handlingen har förts in i ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden eller i något annat elektroniskt system, om inte något annat har överenskommit med mottagaren.

Borgenärerna och gäldenären kan lämna boförvaltaren de yttranden, bemötanden och meddelanden som avses i denna lag genom att föra in dem i ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden eller genom att sända dem till boförvaltaren med hjälp av en elektronisk dataöverföringsmetod eller per post.

8 §

Ankomsttidpunkten för ett meddelande som har skickats med användning av en elektronisk dataöverföringsmetod

Handlingar som förts in i ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden och meddelanden som har sänts med användning av en elektronisk dataöverföringsmetod anses ha anlänt till mottagaren inom utsatt tid, om de har anlänt så som det föreskrivs i 10 och 11 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelsen i 2 kap. 3 § 2 mom. 3 punkten tillämpas i den lydelse den hade vid ikraftträdandet av denna lag, om betalningsuppsättningen har delgetts gäldenären före ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 7 kap. 8 § 1 och 2 mom. tillämpas i den lydelse de hade vid ikraftträdandet av denna lag, om ett ärende som gäller försättande i konkurs har anhängiggjorts före ikraftträdandet. (Nytt 3 mom.)

På konkurser som har börjat före ikraftträdandet av denna lag tillämpas 9 kap. 1 § 1 och 2 mom. samt 2 § 2 mom., 10 kap. 2 § och 4 § 2 mom., 12 kap. 5 § 1 mom. samt 6 och 8 §, 13 kap. 2 § 1 mom. och 15 kap. 6 § 1 mom. och 17 kap. 7 § i den lydelse de hade vid ikraftträdandet.

~~Bestämmelserna i 16 a kap. tillämpas inte på konkurser som har börjat före ikraftträdandet av denna lag.~~

2.

Lag

om ändring av lagen om företagssanering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om företagssanering (47/1993) 81 §, sådan den lyder i lag 247/2007, samt
fogas till 66 § ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 81 a § som följer:

66 §

Inverkan av konkurs på saneringsprogrammet

Om ett beslut om att försätta gäldenären i konkurs upphävs eller konkursen läggs ned, ska det program som förfallit fortsätta gälla, och villkoren i programmet ska iaktas som om gäldenären inte hade försatts i konkurs.

81 §

Delgivningssätt

Domstolen kan sända delgivningar enligt denna lag med hjälp av en elektronisk dataöverföringsmetod eller per post, om inte delgivningen behöver ske mot delgivningskvitto eller mottagningsbevis eller på något annat bevisligt delgivningssätt som föreskrivs för tvistemål.

Utredaren kan sända sådana meddelanden, kallelser och andra delgivningar samt handlingar som avses i denna lag på ändamålsenligt sätt

1) med hjälp av en elektronisk dataöverföringsmetod eller per post till den adress som borgenären eller gäldenären har uppgett eller till en postadress som förts in i befolkningsdatasystemet eller handelsregistret,

2) genom att föra in dem i ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden, förutsatt att mottagaren har beviljats tillgång till systemet,

3) genom att föra in dem i något annat elektroniskt system som mottagaren har tillgång till och vars användning mottagaren godkänt,

4) per telefon, om inte ett skriftligt förfarande behövs på grund av sakens natur.

Om utredaren sänder delgivningen på det sätt som avses i 1 mom. 2 eller 3 punkten, ska utredaren med hjälp av en elektronisk dataöverföringsmetod underrätta mottagaren av delgivningen, på den adress denne uppgett, om att handlingen har förts in i ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden eller i något annat elektroniskt system, om inte något annat har överenskommits med mottagaren.

Borgenärerna och gäldenären kan lämna utredaren de yttranden, bemötanden och meddelanden som avses i denna lag genom att föra in dem i ärendehanteringssystemet för konkurs- och fö-

Betänkande LaUB 23/2018 rd

retagssaneringsärenden eller genom att sända dem till utredaren med hjälp av en elektronisk dataöverföringsmetod eller per post.

Slutredogörelsen kan sändas till en borgenär med hjälp av en elektronisk dataöverföringsmetod eller per post på den adress denne uppgett vid saneringsförfarandet eller för övervakaren eller gäldenären senare efter att saneringsprogrammet fastställts.

81 a §

Ankomsttidpunkten för ett meddelande som har skickats med användning av en elektronisk dataöverföringsmetod

Handlingar som förts in i ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden och meddelanden som har sänts med användning av en elektronisk dataöverföringsmetod anses ha anlänt till mottagaren inom utsatt tid, om de har anlänt så som det föreskrivs i 10 och 11 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995) 2 § och 7 § 3 mom., av dem 7 § 3 mom. sådant det lyder i lag 123/2004, samt
fogas till lagen en ny 16 a § som följer:

2 §

Konkursombudsmannen har en byrå där det inom ramen för statsbudgeten finns ett behövt antal tjänstemän som är föredragande samt annan personal.

Konkursombudsmannen fastställer byråns arbetsordning.

Konkursombudsmannen avgör ärendena på föredragning. I arbetsordningen kan likväl bestämmas om ärenden som konkursombudsmannen avgör utan föredragning.

Konkursombudsmannen får i ärenden där praxis i fråga om lagens tillämpning är vedertagen överföra beslutanderätt på tjänstemän som är föredragande.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

7 §

Domstolen kan på yrkande av konkursombudsmannen nedsätta det av borgenärerna fastställda arvodet för boförvaltaren på de grunder som avses i 8 kap. 7 § 2 mom. i konkurslagen eller om arvodet klart överstiger vad som kan anses skäligt. Konkursombudsmannen ska framställa sitt yrkande inom 30 dagar från den dag då dokumentet med borgenärernas beslut har anlänt till konkursombudsmannens byrå.

16 a §

I ett beslut som konkursombudsmannen har fattat med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär, om inte något annat föreskrivs i denna eller i någon annan lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ärendehanteringssystemet för konkurs- och företagssaneringsärenden

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Förvaltning av ärendehanteringssystemet och dess ändamål

Konkursombudsmannen förvaltar ett ärendehanteringssystem för konkurs- och företagssaneringsärenden och sørjer för dess funktion.

Ärendehanteringssystemet är uppdelat i två delar. Syftet med den ena delen är att förmedla information till konkursombudsmannen för övervakning av konkursförvaltningen och saneringsförfaranden.

Syftet med ärendehanteringssystemets andra del är att boförvaltaren i ett konkursärende (*boförvaltaren*) eller utredaren i ett saneringsförfarande (*utredaren*) via systemet ska kunna lämna information till borgenärerna och gäldenären i konkursärenden och företagssaneringsärenden samt borgenärerna på motsvarande sätt till boförvaltaren eller utredaren.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

2 §

Den personuppgiftsansvarige samt ansvar i fråga om ärendehanteringssystemet

Konkursombudsmannen är personuppgiftsansvarig för den del av ärendehanteringssystemet som avses i 1 § 2 mom.

Konkursombudsmannen samt boförvaltaren eller utredaren är gemensamt personuppgiftsansvariga för den del av ärendehanteringssystemet som avses i 1 § 3 mom. Konkursombudsmannen sörjer för informationssäkerheten i fråga om systemet och de uppgifter som förts in i systemet. Konkursombudsmannen är den gemensamma kontaktpunkt som förfrågningar om behandlingen av personuppgifter riktas till. Till övriga delar ansvarar boförvaltaren eller utredaren för registret i fråga om sina egna ärenden.

Borgenärerna svarar för att de införda uppgifterna är riktiga och för att uppgifterna rättas utan obefogat dröjsmål.

3 §

Åtkomsträtt till ärendehanteringssystemet

Varje konkurs och saneringsförfarande som börjat förs in i ärendehanteringssystemet utifrån uppgifter som på elektronisk väg överförs från konkurs- och företagssaneringsregistret.

Konkursombudsmannen beviljar boförvaltaren och utredaren åtkomsträtt till ärendehanteringssystemet. Åtkomsträtt till systemet kan även beviljas automatiskt utifrån uppgifter som på elektronisk väg överförs från konkurs- och företagssaneringsregistret.

Boförvaltaren och utredaren ger borgenärerna och gäldenären åtkomsträtt till ärendehanteringssystemet.

4 §

Uppgifter som ska föras in i ärendehanteringssystemet

Uppgifter som förts in i konkurs- och företagssaneringsregistret överförs på elektronisk väg till ärendehanteringssystemet.

Boförvaltaren och utredaren ska utan dröjsmål i den del av ärendehanteringssystemet som avses i 1 § 2 mom. föra in de uppgifter som behövs för övervakningen av förvaltningen av konkursboet och av saneringsförfarandet. Närmare bestämmelser om sådana uppgifter och handlingar som boförvaltaren och utredaren ska föra in i ärendehanteringssystemet och om förfarandet i samband med införandet utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

Om det vid företagssanering inte har förordnats en utredare ska konkursombudsmannen föra in de uppgifter han eller hon anser behövliga i den del av ärendehanteringssystemet som avses i 1 § 2 mom.

Boförvaltaren och utredaren kan dessutom i den del av ärendehanteringssystemet som avses i 1 § 3 mom. föra in andra än i 2 mom. avsedda uppgifter som behövs med avseende på konkursförfarandet eller saneringsförfarandet i syfte att sända dem till gäldenären och borgenärerna samt borgenärerna på motsvarande sätt i syfte att sända dem till boförvaltaren eller utredaren.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

5 §

Personuppgifter som får föras in i ärendehanteringssystemet

Personuppgifter som förs in i ärendehanteringssystemet får omfatta

1) identifierings-, kontakt- och bankkontouppgifter, uppgifter om gäldenärens tillgångar, skulder, rättshandlingar och övriga ekonomiska ställning som behövs med avseende på konkursförfarandet eller företagssaneringsförfarandet eller för övervakningen av förfarandet,

2) personuppgifter som behövs för en gäldenärsutredning med stöd av 9 kap. 2 § 1 mom. i konkurslagen (120/2004) och för en utredning som ska göras med stöd av 8 § 1 mom. 1 punkten i lagen om företagssanering (47/1993),

3) andra personuppgifter som är nödvändiga för ett konkursförfarande eller företagssaneringsförfarande eller för övervakningen av förfarandet.

De personuppgifter som förs in i ärendehanteringssystemet får innehålla uppgifter om gäldenärens hälsotillstånd eller hälsotillståndet för gäldenärens företrädare och uppgifter om brott eller förseelser som skett i gäldenärens verksamhet, om uppgifterna är nödvändiga med avseende på konkursförfarandet eller företagssaneringsförfarandet eller övervakningen av förfarandet.

6 §

Tillgång till uppgifter som förts in i ärendehanteringssystemet

Konkursombudsmannen har tillgång till de uppgifter som med stöd av 4 § 1–3 mom. förts in i ärendehanteringssystemet. Konkursombudsmannen har inte rätt att i systemet söka fram uppgifter som avses i 4 § 4 mom. i större utsträckning än vad som behövs för att förvalta systemet och trygga informationssäkerheten.

Boförvaltaren och utredaren har tillgång till de uppgifter i ärendehanteringssystemet som gäller det konkursärende eller företagssaneringsärende i vilket han eller hon förordnats till boförvaltare eller utredare.

Borgenärerna och gäldenären har tillgång till de uppgifter i ärendehanteringssystemet som gäller konkursen eller företagssaneringen i fråga till den del de med stöd av någon annan lag har rätt att få uppgifter.

7 §

Offentlighet för uppgifter som förts in i ärendehanteringssystemet och utlämnande av uppgifter

Bestämmelser om offentlighet för och utlämnande av uppgifter som förts in i ärendehanteringssystemet med stöd av 4 § 1–3 mom. finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

De uppgifter som boförvaltaren eller utredaren eller en borgenär fört in i ärendehanteringssystemet med stöd av 4 § 4 mom. och det register som bildas av dessa är inte sådana myndighetshandlingar som avses i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och som omfattas av konkursombudsmannens bestämmanderätt. Konkursombudsmannen, den som är anställd hos konkursombudsmannen och den som är verksam på uppdrag av konkursombudsmannen är skyldig att hemlighålla vad han eller hon i samband med förvaltningen av ärendehanteringssystemet

Betänkande LaUB 23/2018 rd

har fått veta om de uppgifter som boförvaltaren eller utredaren har fört in i registret med stöd av 4 § 4 mom. På brott mot tystnadsplikten tillämpas i sådana fall vad som föreskrivs i 35 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

På de uppgifter som avses i 2 mom. tillämpas inte heller vad som någon annanstans i lag föreskrivs om myndigheters rätt att ta del av konkursombudsmannens handlingar eller om konkursombudsmannens rätt eller skyldighet att lämna ut uppgifter till en annan myndighet.

8 §

Inspektörers och förundersökningsmyndigheters tillgång till ärendehanteringssystemet

Konkursombudsmannen får, till den del det föreskrivs någon annanstans i lag, ge tillgång till de uppgifter som förts in i ärendehanteringssystemet med stöd av 4 § 1–3 mom.

1) till en inspektör som avses i 5 § 1 mom. i lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995) för utförande av särskild granskning av gäldenärens eller konkursboets förvaltning, räkenskaper och verksamhet,

2) till en förundersökningsmyndighet för verkställigheten av en förundersökning.

Boförvaltaren ska ge den som utför en särskild granskning som avses i 9 kap. 4 § i konkurslagen och den som verkställer konkursboets revision som avses i 16 kap. 1 § 2 mom. i den lagen tillgång till uppgifter i ärendehanteringssystemet till den del det behövs för granskningen eller revisionen.

Utredaren kan ge en sakkunnig som han eller hon anlitar för granskning av gäldenärens verksamhet tillgång till uppgifter i ärendehanteringssystemet till den del det behövs för granskningen.

9 §

Radering av uppgifter

Uppgifterna i ärendehanteringssystemet ska raderas tio år efter det att konkursen eller företagsrehabiliteringsförfarandet avslutades. Om det under den här tiden i ärendehanteringssystemet registreras en redogörelse för utredningsåtgärder i efterhand i ett konkursärende, ska uppgifterna raderas 10 år efter det att redogörelsen registrerades, dock senast 20 år från det att konkursen avslutades.

Uppgifterna raderas dock vid utgången av det kalenderår som följer efter det år då förfarandet avslutades, om konkursen har lagts ned eller beslutet om att försätta gäldenären i konkurs upphävs på grund av ändringssökande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om konkurs- och företagssaneringsregistret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om konkurs- och företagssaneringsregistret (137/2004) 9 § 1 mom., sådant det
lyder i lag 367/2017, som följer:

9 §

Uppgifternas offentlighet och utlämnande av uppgifter

Uppgifterna i konkurs- och företagssaneringsregistret finns tillgängliga via det allmänna data-
nätet, med undantag av fysiska personers personbeteckning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om skuldsaneringsregistret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skuldsaneringsregistret (368/2017) 8 § 2 mom. som följer:

Betänkande LaUB 23/2018 rd

8 §

Uppgifternas offentlighet och utlämnande av uppgifter

Sådana uppgifter i skuldsaneringsregistret som gäller skuldsanering av skulder som hänför sig till näringsverksamhet enligt 45 a § i lagen om skuldsanering för privatpersoner är tillgängliga via det allmänna datanätet, med undantag av personbeteckningar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 19 § i jordlegolagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i jordlegolagen (258/1966) 19 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1140/2010, som följer:

19 §

Konkursboet svarar för betalningen av lega enligt legoavtalet under den tid det använder legoområdet, även om det inte åtagit sig att svara för att förpliktelserna enligt legoavtalet uppfylls. Som användning av legoområdet betraktas inte att konkursboet endast lämnar kvar egendom som tillhör gäldenären på legoområdet. De kostnader som avlägsnande av egendom och sanering av området orsakar legogivaren är konkursfordringar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om konkursen har börjat före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på konkursboets ansvar för uppfyllandet av förpliktelserna enligt legoavtalet de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

8.

Lag

om ändring av 39 § i lagen om hyra av affärslokal

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om hyra av affärslokal (482/1995) 39 § 3 mom. som följer:

39 §

Konkurs för hyresgäst

Konkursboet svarar för betalningen av hyran enligt hyresavtalet under den tid det använder lokalen, även om det inte åtagit sig att svara för att förpliktelserna enligt hyresavtalet uppfylls. Som användning av lokalen betraktas inte att konkursboet endast lämnar kvar egendom som tillhör gäldenären i lokalen. De kostnader som avlägsnande av egendom och städning av lokalen orsakar hyresvärden är konkursfordringar. Vid vidareuthyrning av affärslokal ska den hyresgästs konkursbo som gett lokalen för vidareuthyrning svara för de förpliktelser hyresvärden orsakas av hyresavtalet från det konkursen börjar tills den hyresgäst som håller lokalen i sin besittning har underrättats om att det primära hyresförhållandet har upphört.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om konkursen har börjat före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på konkursboets ansvar för uppfyllandet av förpliktelserna enligt hyresavtalet de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

9.

Lag

om ändring av 49 § i lagen om hyra av bostadslägenhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995) 49 § 3 mom. som följer:

49 §

Konkurs för hyresgäst

Konkursboet svarar för betalningen av hyran enligt hyresavtalet under den tid det använder lägenheten, även om det inte åtagit sig att svara för att förpliktelserna enligt hyresavtalet uppfylls. Som användning av lägenheten betraktas inte att konkursboet endast lämnar kvar egendom som tillhör gäldenären i lägenheten. De kostnader som avlägsnandet av egendom och städning av lägenheten orsakar hyresvärden är konkursfordringar. Vid uthyrning i andra hand av en bostadslägenhet svarar den primära hyresgästens konkursbo för att förpliktelserna enligt det primära hyresavtalet uppfylls från det konkursen börjar tills hyresgästen i andra hand har meddelat att det primära hyresförhållandet upphör.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om konkursen har börjat före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på konkursboets ansvar för uppfyllandet av förpliktelserna enligt hyresavtalet de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

10.

Lag

om ändring av 3 kap. 44 § i utsökningsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 3 kap. 44 § i utsökningsbalken (705/2007) ett nytt 2 mom. som följer:

3 kap.

Allmänna bestämmelser om förfarandet

44 §

Undantag från skyldigheten att ställa säkerhet

Säkerhet krävs inte heller av ett konkursbo som är föremål för offentlig utredning, när den offentliga utredaren ansöker om verkställighet med konkursombudsmannens samtycke.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 21 § i lagen om verkställighet av skatter och avgifter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007) 21 § som följer:

Betänkande LaUB 23/2018 rd

21 §

Verkningarna av preskription

En preskriberad offentlig fordran får inte indrivnas. Preskriptionen hindrar inte att betalning tas ut ur sådan gäldenären tillhörig egendom som utgör pant för fordran.

Preskriptionstidens utgång hindrar inte att betalning fås av medel som utmätts eller överlämnats till konkurs eller av medel med vilka de fordringar som anmälts i den offentliga stämningen ska betalas, om före preskriptionstidens utgång

- 1) utmätning förrättats för indrivning av den offentliga fordran,
- 2) gäldenären försatts i konkurs eller den offentliga fordran bevakats vid partsförhandling vid försäljning av fastighet i enlighet med utsökningsbalken, eller
- 3) den offentliga fordran anmälts med anledning av offentlig stämning.

Särskilda bestämmelser gäller i fråga om inverkan av skuldsanering för privatpersoner och företagssanering.

Grundbesvär får anföras så länge rätten till betalning inte har förlorats enligt 1 eller 2 mom. Grundbesvären ska i de fall som avses i 2 mom. 2 punkten anföras inom tre veckor från det att gäldenären har försatts i konkurs eller den offentliga fordran bevakats vid partsförhandling.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På konkurser som har börjat före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

12.

Lag

om ändring av 20 § i lönegarantilagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lönegarantilagen (866/1998) 20 § som följer:

20 §

Särskild preskriptionstid

En betalning enligt lönegarantin ska återkrävas till staten inom 10 år från utgången av det år då lönegarantibeslutet har getts. Därefter är rätten till betalning förverkad.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

Preskriptionstidens utgång hindrar inte att betalning fås av medel som utmätts eller överlämnats till konkurs eller av medel med vilka de fordringar som anmälts i den offentliga stämningen ska betalas, om före den i 1 mom. avsedda preskriptionstidens utgång

- 1) utmätning förrättats för indrivning av fordran,
- 2) gäldenären försatts i konkurs eller fordran bevakats vid partsförhandling vid försäljning av fastighet i enlighet med utsökningsbalken, eller
- 3) fordran anmälts med anledning av offentlig stämning.

Särskilda bestämmelser gäller i fråga om inverkan av skuldsanering för privatpersoner och företagssanering.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På konkurser som har börjat före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

13.

Lag

om ändring av 18 § i lagen om lönegaranti för sjömän

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) 18 § som följer:

18 §

Särskild preskriptionstid

En betalning enligt lönegarantin ska återkrävas till staten inom 10 år från utgången av det år då lönegarantibeslutet har getts. Därefter är rätten till betalning förverkad.

Preskriptionstidens utgång hindrar inte att betalning fås av medel som utmätts eller överlämnats till konkurs eller av medel med vilka de fordringar som anmälts i den offentliga stämningen ska betalas, om före den i 1 mom. avsedda preskriptionstidens utgång

- 1) utmätning förrättats för indrivning av fordran,
- 2) gäldenären försatts i konkurs eller fordran bevakats vid partsförhandling vid försäljning av fastighet i enlighet med utsökningsbalken, eller
- 3) fordran anmälts med anledning av offentlig stämning.

Särskilda bestämmelser gäller i fråga om inverkan av skuldsanering för privatpersoner och företagssanering.

Betänkande LaUB 23/2018 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

På konkurser som har börjat före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Utskottet föreslår att lagförslag 14 och 15 förkastas.

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder bestämmelser om miljöansvar för konkursbon. Bestämmelserna ska balanserat beakta både borgenärernas rätt att få betalt och de grundläggande miljö rättigheterna.

Helsingfors 7.3.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kari Tolvanen saml
vice ordförande Eva Biaudet sv
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Katja Hänninen vänst
medlem Ari Jalonon blå
medlem Johanna Karimäki gröna
medlem Pia Kauma saml
medlem Niilo Keränen cent
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Antero Laukkanen kd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Juha Pylväs cent
medlem Antti Rantakangas cent
medlem Veera Ruoho saml
medlem Mari-Leena Talvitie saml
medlem Ville Tavio saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.